

مشتد س لجم

تايد و صا صق ما كحا

۱۳۹۸ كرابملا ناضمر ، مئاق دجسم ، نار هط

ى ر مق ى ر جه

مِجْرًا نِاطِيْشًا نِمَّ لِّلّٰهِ اِبْدُوْعًا
 مِجْرًا نِ مَحْرًا اَللّٰهُ مِسْبِ
 نِيْر هَاطِلًا هَلَا وَ دِمْحَمِيْ اِلْعِ اَللّٰهُ يَلْدَوِ
 نِيْعِمَجًا مِهْدَاْعًا يِلْعِ اَللّٰهُ اَنْعَطَوِ

ی ناطذ و دمء هبش، ی دمء : تیانج ماسقا

ای ن دز مخز ای ن تشک اُطساو هب هک ی سک
 رب ی تیانج، حراوج و اضعا ن درک عطق
 دراد تروصد هس، دنکی م دراو ی رگید
 ؛تسا ی دمء تیانج هک تسا نیا لّوا تروصد
 مّود تروصد و ؛تسا دمء هبش مّود تروصد
 .تسا ی ناطذ

نیا، تسا ی دمء تیانج هک لّوا تروصد اما
 ار لعف نیا دصق م ه، هدننکتیانج صخش هک تسا
 وازا تیانج نیا صوصذ هک دراد دصق م ه و دراد
 صخش ن تشک دصق هب ی صخش لّاثم .دنزب رسد
 ،اجنیا رد ؛دروآی م دورف و ا رب هدنشک ی تلاً، رگید
 نیا ن دروا دورف ی نعید، دراد ار لمء نیا دصق م ه
 نیا ن دروا دورف اُطساو هب هک دراد دصق م ه و، تلاً
 ی دمء تیانج ار نیا .دوش هتشک صخش ن آ، تلاً
 .دنیوگی م

ن آ، تسا دمء هبش تیانج هک مّود تروصد
 ،دراد دنکی م هک ار ی راک ن آ دصق ن اسنا هک تسا
 ؛دوش ادیپ تیانج ش راک ن آ اب درادن دصق ن کیلو
 دصق هب ار ی رگید صخش ی صخش هکنیا لثم
 دصق و دنک بدا ار وا دهاوخی م و دنزی م بیدأت
 توم هب رجنم ن دز ن آ ی لو، درادن م ه ار وا ن تشک
 ی م دمء هبش تیانج ار نیا .دوشی م و ا تکلاه و
 .دنیوگ

نیا، تسا، ئاطخذ تیانج هک مّوسد تروصد
 دصق هذ و دراد ار لعفن آ دصق هذ ناسنا هک تسا
 مادکچیه دصق؛ دوشد رداصد و از ا تیانج ن آ هک دراد
 ن اوید اتد نزی م ریت ا بی صخش هکنیا لثم. دراد ن ار
 هب و دوری م اطخذ ریت و دنک دیصد ار ی اهدنرپ اید
 دصق هذ اجنیا رد. دوشی م هتشک و دروخی م ی ناسنا
 ن دش هتشک دصق هذ و تشاد ار ناسنا هب ن دز ریت
 و لعفن از مادکچیه رد؛ ناسنا هب ن دز ریت هطساو هب
 دصق، تسا هداد ی ورن لآ هک ی ضرغ و تیاغن آ
 دنیوگی م ی ئاطخذ تیانج ار نیا. تسا هتشاد ن

دمع هبش و ی دمع تیانج ما کدا

تسا، ی دمع تیانج هک ل و ا تروصد رد
 تیانج هک ی سک ن آ ی نعید - هیلعئی نجم صخش
 و دراد صاصق ق د - تسا هدش عقاو و ا رب
 هدش عقاو و ا رب هک ار ی تیانج نیا نیع دناوتی م
 دنک دراو (هدننکت تیانج ی نعید) ی ناچ رب، تسا
 تسد هیدمع تیانج هب و ادمع ی سک رگا لاثم
 هدی رب ش تسد هک ی صخش ن آ، دیرب ار ی سک
 رب هک ار ی تیانج نامهن نیع دناوتی م تسا هدش
 نیا هک ی صخش نامهر رب، تسا هدش دراو و ا
 ؛دنک دراو، تسا هتخاسد دراو و ا هب ار تیانج
 ؛تسار تسد، تسا تسار تسد رگا
 دُنز زا رگا؛ پچ تسد، تسا پچ تسد رگا
 ؛ق فرم زا، تسا ق فرم زا رگا؛ دنز زا، تسا
 1. فتک زا، تسا فتک زا رگا و

،دوب هدش لتق مز لتسم تیانج نیا رگا اما
 هتشک تیانج نیا هطساو هب هیلعئی نجم ی نعید
 ی نعید - و ا مد ی ایلوا تروصد نیا رد، دوب هدش
 و ا قوقد و ل او ما رب هک ی ناسک و و ا ثار و
 هب ار ل تا ق صخش دناوتی م - دنراد تیلو
 و 2. تساهنأ ی ارب، ق د نیا و دنشکب صاصق

1 (۱۶) ل حذ مروس؛ ۴۵ هیا (۵) هدئام مروس؛ ۱۹۴ هیا (۲) مرقد مروس
 ۱۲۶ هیا
 2 ۳۳ هیا (۱۷) ءارسا مروس

دوخ قَد نیا زا دناوتی م دنهاوخب م ه رگا
 تیانب هک اری ناج ص خشن آ ی نعید؛ دندرنگب
 ی ضار مدّی لو رگا و ¹. دَنک و فَع ت سا هدرک
 اب ی نعید؛ دَنک ل زانته مید رب دناوتی م دشاب
 ن تشک ضِوع هب و دَنک ش زاس رگیدکی
 مید وا زا، ت سا هدرک تیانب هک ی صخش
 هک ت سا ی ترو ص ن آ ی ارب ماکدا نیا ². دنریگب
 دشاب ی دمع تیانب

هیاغی نجم ص خشد، دمع هبش تیانب رد اُما
 ؛ دَنک ص اَصق دناوتی م ذوا ی ایلوا نینچم ه و
 م ه مید و دنوش مید هب رضاد دیاب اُمتد هکلب
 دوخ ی نعید؛ ت سا ی ناجِ دوخ ی صخش ل ام زا
 دنزادرپد ار مید نیا دیاب ه دَنک تیانب

ن آ هید ت خادرپ تیفیک و ی ناطخ تیانب ماکدا

ی ناطخ تیانب، تیانب هک ی یاجنا رد اُما
 هکلب، تسین ص اَصق ترو ص نیا رد؛ دشاب
 تیانب ص خشن ل ام زا م ه مید و ت سا مید طقف
 دریگی م ق لَعَد «هلقاء» هب هکلب، تسین ه دَنک
 دنتسه هتسد راهچ هلقاء

ه دَنک تیانب ص خشن نیا اب هک ی ماوقا ل وّا
 لثم، دَنراد ی دنواشیوخ اُطبار ردپ فرط زا
 یومع، یردام و ردپ ردارب، یردپ ردارب
 هلقاء ار اهنیا؛ یردام و ردپ یومع و یردپ
 یومع ای، اهنت یردام ردارب اُما. دنیوگی م
 دیابند و دنتسین هلقاء عز ج اهنیا، ی یاد ای یردام
 دنزادرپد ار مید نیا

تیانب ص خشن نیا هک ی سک، مّود اُجر د رد
 ص خشن نیا رگا ی نعید؛ ت سا هدرک دازا ار ه دَنک
 زا دیاب، ت سا هدرک دازا ار وا و هدوب م لاغ
 دیابید رب وا ی ناطخ تیانب اُمید هدهع

ن آ ی نعید؛ هریرج ن ماض، مّوسد اُلهو رد
 زا دیاب ³، ت سا ه دش وا رنارج ن ماض هک ی سک

¹ ۱۷۸ هیا (۲) هرقد هروس

² ۴۲ و ۴۱ هیا (۴۲) یروش هروس

³ ن آ بجوم هب هک ت سا ی دادرارق: هریرج ن ماض: «ادخهد اُمانت غل

دیایید رب هدهع

زا دیاب ملسلا هیلع ماما، مراهچ اهلحرم رد
لاملاتید زارن آ و دیایید رب هید نیا هدهع
1. دنزادرپ نیملسم

یلاثم دوشد نشور هئسم نیا مکنیا یارب
تیانج کی رگید صخش هب یصخش: مینزی م
تفر ایند زای رگید نآ و درک دراوی ناطخ
تفر نید زای واندب واضعا زای کی مکنیا ای
رد. تفرگ قلعتهید وارب تروص نیا رد و
لماک هید رگا؛ مینکی م باسدار هید نآ اجنیا
و² دوشی م ناموت رازه دصید ابیرقت دشاب
تسا فاتخم، دشاب حراوج و اضعا هید رگا
رازه دصید ینعید، لماک هید مکنیا ضرر فریب
هیلعی نجم تارو هب ار نآ دیاب، دشاب ناموت
دنزادرپ

(هبعصع) یردپ موقا نید ار هید نیا لوا
می م اهقف و املع زای ضعب. دننکی م تمسقه
عزجم هی ناج صخش دلوا و ردپ: هک دنیوگ
3. «دنزادرپ ار هید دیاب م هانها و دنتسه هبعصع
اننتسا هتسد ود نیا»؛ هک دنیوگی می ضعب و
و ردپ ینعید «دنتسین هبعصع عزج و دنتسه
رد⁴. دننک تکرش ی ناطخ هید رد دیابند دلوا
یردپ موقا نید دوزخ هیرظن قبط تروص ره
تیانج هکی صخش ردپ هب لاثم؛ دننکی م تمسقه
ناموت رازه ل هچ واک دنیوگی م تساه درک
دنیوگی م هانها هب، دراد م هردار باتود؛ دهدب
و دیهدب ناموت رازه تصش رفت و امش
باتدنچ؛ دوشی م ناموت رازه دصع اعومجم

و دنک کمک ار واک دوشی م دهعتم رگید صخش لباقم رد یصخش
شراو، ضوع رد و دریگ دوزخ هدهع هب ار وارج زای شان تاراسخ
»دشاب و

1. ۳۹۲ ص، ۲۹ ج، تعیشلا لئاسو

2. (ققم). تساه دش نایبق. ۱۳۹۸۵ لاسن اضمر مام رد س لجم نیا

3. ققم، ملسلا عئارش؛ ۳۳۱ ص، ۳ ج، یلد س یردان یا، رنارسیلا
۵۷۳ ص، یلد دیعدن بی یحید، عئارشلا عماجا؛ ۲۷۱ ص، ۴ ج، یلد

4. ج، یسوط خیش، طوسبملا؛ ۲۷۸ ص، ۵ ج، یسوط خیش، فلاخلا
۵۰۳ ص، ۲ ج، جازبن یا، بذهملا؛ ۱۷۳ ص، ۷

و یردام و ردپ یومع لثم ،دراد مه ومع
و دننکی تمسق مه اهنأ نید ،یردپ یومع
ی م اهنأ باسح به ناموت رازهدص لاثم
نید ار رگید ناموت رازهدص نأ دعب ؛دنراذگ
رظن هطقن زا هکی دارفا ای ومع نأ دلاوا
رترود هجرد کی ومع نأ زا مسق تاقبط
نیا مامت نیاربانب ؛دننکی تمسق ،دنتسه
زا هکی ردپ ماوقا نید ناموت رازهدصید
هدنکتیانج صخش نیا اب ردپ رظنهطقن
نیا .دوشی تمسق دناهتشاد ی شیوخ و موق
.دنیوگی «هبصع» ار نأ هکتسال و ا هجرد

رازهدصید نداد هدهع زای ردپ ماوقا رگا
طقف مه اب اهنأ همه لاثم و دنیای مذرب ناموت
،دنیای مزرب ناموت رازهدص نداد هدهع زا
نأ هکی دنراذگی ییلاوم نأ هدهع رب ار هقیب
ن وچ .دهدب و دیاب و تسا هدرک دازآ ار یناج
،یناچ نأ لاثم ؛تسا یناج نیا ثراو و
ملاغن یارگا و تسا هدهع دازآ هکتسا ی ملاغ
و ا ثراو ،دشاب هتشاد ی دنواشیوخ و دریمب
.تسا هدرک دازآ ار و ا هکتسا ییلاوم نأ
نیا هدهع زا دیاب تسا ثراو ن وچ نیاربانب
هبصع هکی تقو اذل .دیاب رب مه ی ناطخ هید
رد ،دنزادرپ ار ی ناطخ هید نیا مامت دنناوتد
نیا هدهع دازآ ی نعید ،قتعم دیاب مود هبترم
رد ،دنزادرپ دنناوتد مه و ارگا و .دنزادرپ ملاغ
هکی سک نأ ی نعید - هریرج ن ماض مود هبترم
هدرک ار صخشنیا تایانج و هریرج ت نامض
همهتسناوتد مه و ارگا و .دنزادرپ دیاب - تسا
نأ عرش مکاح رظن به ،دنزادرپ ار هقیب
دوخ ار هقیب و دنزادرپی دنناوتی مه کی رادقم
ماما بئان و ماما هفیظو ی نعید .دنزادرپی ماما
لاماتید زا ار تایانج نیا هید هکتسا
تسا ی ناطخ تایانج ن وچ ؛دنزادرپ نیملمس
،تسا هدرک ار ی تایانج نینچ هکی سک نأ و
.تسا هتشاد ن دصق

ناملسم ن ز و درم هید رادقم

هکنیا ات هید ثحبت اعرفتم رد مییای مل احد
در دهب ما کحانیا ردقچ هک دوشد نشور بوخ
دروخی م

ترابع ، دشاب درم هک ی ناملسم ناسنا هئید
ی عرشل اقمم رازه ی نعید ؛ رانید رازه زاتسا
زورما باسد هب هک ه دروخ هکس ی لاط زاتسا
؛ دوشی م ناموت رازه دصیس دودح رد ابیرقت
ل اقمم م هدتفه م هرد ره هک م هرد رازه هد ای
ی م هرد رازه هد نیاربان و تسا ی عرشل
تمیق هک ه دروخ هکس ه رقت م هرد رازه هد دوشد
ل اقمم رازه نامه فیدر رد ابیرقت م ه نیا
ای ؛ تسا رانید رازه و ه دروخ هکس ی لاط
اهنا زاکیره هک رتش دص زاتسا ترابع
جنپ ی نعید ، دشاب ه دش م شش لاسد رد ل خاد
ه دش ن اشلاس شش و دشاب ه دش مامت ن اشلاس
ل خاد هک واگت سیود زاتسا ترابع ای ؛ دشاب
زاتسا ترابع ای ؛ دشاب ه دش مّوسد لاسد رد
تسیود زاتسا ترابع ای ؛ دنفسوگ رازه
ددع ود اهنا زاتفجره هک ی نامی هئد ت فج
زاتسا ترابع ت فجت سیود نیاربان و تسا
1. ی نامی هئد دص راهچ

ی نعید ؛ تسا بر اقمم هاب اهنا همه تمیق
دص ای ، واگت سیود ای ، دنفسوگ رازه تمیق
هئد ت فجت سیود ای ، م هرد رازه هد ای ، رتش
دودح رد همه ابیرقت ، رانید رازه ای ، ی نامی
تسا ناموت رازه دصیس

؛ تسا رادقم نیا فصن ناملسم نز هئید
، م هرد رازه جنپ ای ، ی عرشل رانید دصناپ ی نعید
، دنفسوگ دصناپ ای ، رتش هاجنپ ای ، واگت دص ای
2. ی نامی هئد ت فجت دص ای

هز ادنا کی هب هید ثلاثات نز هئید و درم هئید
نز هئید ، درک زواجت هید ثلاث زارگا اما ، تسا

1. ۱۹۳ ص ۲۹ ج ، تعیشلا لئاسو
2. ۲۰۵ ص ، نامه

ی‌صخش رگا^۱ لاثم^۱ دوشی م درم هُید فصذ
 ترابع ش‌هید، درُبد ار ن‌اسنا تشگنا کی
 کی رتشد ه و (رانید صد) رتشد :زا تسا
 تشگنا اده ی‌صخش رگا بتسا هید مُهد
 ی‌م قلعدن آ‌هل‌ماک هُید کی، درُبد ار ن‌اسنا
 کی ی‌صخش رگا .رانید راز ه ی‌نعید ؛دریگ
 رتشد ه دیاب، دیرُبد ار ی‌رگید صخش تشگنا
 ؛تسیند ی‌توافقت درم و نز نید اجنیا رد و دهد
 ی‌صخش رگا .تسا رتمک ثلثزا مُهد کین وچ
 و دهد رتشد تسید دیاب، درُبد ار تشگنا ود
 زان وچ و تسال‌ماک هُید مجنپکی رتشد تسید
 ی‌توافقت نز و درم نید اذل تسا رتمک ثلث
 دیاب، درُبد ار تشگنا هس ی‌صخش رگا .تسیند
 ی‌سدن وچ و ؛رانید دصید ی‌نعید، دهد رتشد ی‌سد
 درم و نز نید اذل تسا رتمک هید ثلثزا رتشد
 تشگنا هس ی‌صخش رگا اذل .تسیند ی‌توافقت
 ،دنک ادج ار نز کی تشگنا هس ای درم کی
 دهد رتشد ی‌سد مادکر ه ه دیاب

تسا هتخاسدراو هکی تیانجن آ‌هید رگا اما
 تشگنا راهچ لاثم، دش‌ل‌ماک هُید ثلثزا رتشد
 رتشد لهچ، تشگنا راهچ هید هک درک ادج ار
 رتشد صد ه بتسذل هچ و ،تسا رتشد صدزا
 فصذن هُید تروصدن یا رد ؛تسا ثلثزا
 راهچ ی‌صخش رگا ی‌نعید .دوشی م درم هُید
 رتشد لهچ دیاب درک ادج ار ی‌درم تشگنا
 درک ادج ار ی‌نز تشگنا راهچ رگا و ،دهد
 ار ی‌درم ی‌صخش رگا و .دهد رتشد تسید دیاب
 ار ی‌نز رگا و ،دهد بل‌ماک هُید کی دیاب تشک
^۲ دهد ار ل‌ماک هُید فصذن دیاب تشک

درم رگا ،دنام‌اسا هُمز رد هکی رآ‌فک هُید
 تفه م‌هر د ره و ^۳، تسا م‌هر د دستشه دنشاب
 هذ ،تسا کوکسم هُرقنزا ی‌عرشل اقامت مُهد

^۱ ۳۲۳ ص ،ن‌امه

^۲ ۳۵۲ ص ،ن‌امه

^۳ ۲۲۱ ص ،ن‌امه

یّ مذ درم اُید فصنّه یّ مذ نز اُید بلاط زا
مهرد دصراهچ زا تسا ترابعی نعید، تسا
ل اقمه مدهتفه یّ عرش مهرد ره هک، یّ عرش
تسا کوکسم هرقن زا یّ عرش

ناملسم ای دنشاب یّ مذ، زینک و ملاغ اُید
هک یّ ردق ره یّ نعید، تساهنا تمیق، دنشاب
اُید زا اهنّا شزرا هکنیا رگم؛ دنراد شزرا
ناملسم بتر و صدنیا رد هک دشاب رتلاابل ماک
یّ ملاغ اّلاثم¹. دوشی م فّقوتم ل ماک اُید رادقم
رگا، تسا یّ عرش رانید راز هود و اشزرا هک
دناوتی مذ دشکب ار و اّائطخ و اوهد یّ صخش
اُید و اّی عرش ل اقمه راز هکی زا رتشیب
دینک افتکا رادقم ناملسم بتر دیاپ و دنریگب

نآ ماکدا و نینج طقس دّکوم تمرّد

نینج طقس، ماسا ب هذم رد؛ نینج اُید اّما
س فنل تقم کد و تسا دّکوم یّ اهمارد هلمج زا
نینج طقس تمرّد رد. دراد ار همرتم
حور هّچب و نینج نآ رد هک دنکی مذ یّ توافقت
نینچمه؛ دشاب هذم هکنیا ای دشاب هذم هدیمد
رد ای، دشابل مد ن او اّرد هک دنکی مذ یّ قرف
ب هکلب، ل مد رخاواّ رد ای، دشابل مد طساواّ
و تفرگارف ار هفطن محر هکنیا درّجم
رگید، دش رقتسم محر رد هفطن و تفریذپ
رگا و²، تسا مارد و تسین زیاجش طقس
تیسعم و هدرک یّ مارد راک دنک طقس یّ سک
مه اُید، نآ رب هولاع و تسا هداد ماجنا هریبک
دریگی مقلّعت و اّب

یّ بلاط ل اقمه تسیب هذم هتسب هفطن اُید
؛ تسا یّ عرش رانید تسیب هک تسا کوکسم
تسیب ای رادهکس یّ بلاط ل اقمه تسیب یّ نعید
هفطن و دشاب هتشدگ هفطن ن ارود رگا. یّ فرشاً
ل هچ و اُید، دشاب هذم ل یدبت هذم هتسب ن و خ اّب
رادهکس یّ بلاط ل اقمه ل هچ یّ نعید؛ تسا رانید

¹ ۲۰۷. ص، ناملسم

² ۲۴ - ۱۹ ص، یّحاکنّه لاسر هب دوش عوجر

هدش تَعْضُمُ و دشاب هتشنگ هلحرم نیا زا رگا
 اُئید، (هدش هدیو ج تشوگ کیل کشی نعید) دشاب
 لاقثم تصش ی نعید؛ تسا رانید تصش و
 نینج نآ ی دنین اوختسا رگا. رادهکس یلاط
 ی عرش رانید داتشه و اُئید، دشاب هدش عورش
 یلاط لاقثم داتشه زا تسا ترابع هک تسا
 هدش ل ماکردام محر رد و ان دبرگا. رادهکس
 هتفرگ م هار ن اوختسا یور، تشوگ و دشاب
 ،دشاب هدشن هدیمد هچب هب حور زونه ی لو دشاب
 یلاط لاقثم دص ی نعید؛ تسا رانید دص و اُئید
 رگا اُما و. بتسا ل ماک اُئید م هدیکی هک رادهکس
 هکنیا درجمه ب، دش هدیمد حور هچب نیا هب
 ناکت ردام لد رد هچب و دش هدیمد حور
 رگا. بتسا ل ماک ناسنا کی اُئید و اُئید، دروخ
 هکس یلاط لاقثم راز ه دیاب دشاب رسپ هچب نآ
 یلاط لاقثم دصناپ دیاب دشاب رتخد رگا و، راد
 ثرا و¹. دهدب هید هچب نیا ثرا و هب رادهکس
 و ردپ زا تسا ترابع ل و ا هلهو رد هچب نیا
 ای تشم اب، دگلاب ی صخش رگا اُلاثم. و ا ردام
 نینج طقس نزن آ و دنز بی نز م کش هب ی بوچ اب
 و تیفیک نیمه هب و اُئید هک دهدب هید دیاب، دنک
 هید رادقم ن آ و، دش ضرع هک تسا ی رادقم
². دسری م ردام و ردپ هب

نینج طقس ی دصتم ردام دوخ رگا اُما و
 رد و تسا ل تاق ردام تروص نیا رد، دش
 رگا اُلاثم³؛ دسری من ثرا ل تاق هب م لاسا عرش
 ن آ زا رگید، دشکب ارش دوخ ردپ ی صخش
 یومع رگا ای، دربی من ثرا هدش هتشک ردپ
 نیاربانب. دربی من ثرا و مع زا دشکب ار دوخ
 م کدر د، تسا هدرک نینج طقس هک ی ردام نیا
 دنزرف اُئید ش دوخ دیاب و تسا دوخ دنزرف ل تاق
 ردپ رگا سپ⁴. دهدب هچب نیا ثرا و هب ار دوخ

1. ۲۲۹ ص ۲۹، ج، تعیشلا لئاسو

2. ۳۵ ص، ایحاکن لئاسر

3. ۳۰ ص ۲۶، ج، تعیشلا لئاسو

4. ۳۲ ص ۲۶، ج؛ ۲۱۸ ص ۲۹، ج، ن امه

؛ دسری م شردپه بهید نیا ،تسا هدنز هچب نیا
 و ناردار بهب ،تسا هتفر ایند ز اشردپ رگا و
 رگا و ؛ دسری م هچب نیا هّ دج و دّ ج و نارهاوخ
 اهومع بهب ،دراد زرهاوخ و ردار بو هّ دج و دّ ج
 ۱. دسری م اهی یاد و

هکلب ،درکذ نینج طقس ش دوخ ی نزر رگا
 نینج طقس ار وا بیبط و تفر ی بیبط دزد
 هتفگ هک ی لئاسم نیا زاب تروصنیا رد ؛ درک
 حور هچب نیا رد رگا . دیآی م مه اجنا ،دش
 طقس ار وا بیبط سپس و تسا هدش هدیمد
 رگا لاماد . دراد ی دمعل تقم کد راک نیا ،درک
 دشاب هتشادنی تلاخد راک نیا رد نزن آاضرف
 هرک ار راک نیا دوخ تردق مامت اب بیبط و
 ی م باسد هچب نیا ی دمعل تاق بیبط ،دشاب
 نآ دنناوتی م ،دشاب رسپ هچب نیا رگا سپ ؛ دوش
 ی مرتحم ناسنا ل تقم کنیا ی ازا رد ار بیبط
 نزن آ مه رگا . دنشکب ،تسا هداد ماجنا ار
 و داد رارق نینج طقس ضرعم رد ار ش دوخ
 و ی حارج لمع دننام ،درک طقس ار وا بیبط
 ردام مه و تسا رصقم بیبط مه ،اهنیا ل اثما
 تمسق رفتود نآ نیدل تقن آ اذل ؛تسا رصقم
 نوچ ،درک صاصقن او تی مذرگید و دوشی م
 کی بهب رصحنم ل تقم هک تسا ی یا جرد صاصق
 :دراد مکد دنچ تروصنیا رد . دشاب رفت
 هید فصنه هچب ردپ هک تسا نیا مکد کی
 بیبط بهب تسا هدوب هدنز هک ار ی هچب نیا
 بیبط نآ نید بهید نیا نوچ ؛ دشکبار وا و دهدب
 .دندوبل تاقود ره و دشتمسق ردام نیا نیدو
 و دنکرظن فرص صاصق و ل تقن زامکنیا ای
 لاقثم رازه نیا تقون آ ؛ دوش رضاد هید بهب
 ره و دوشی م تمسق بیبط و ردام نید لاط
 .دنهذب ردپ بهب لاط لاقثم دصنای دیاب مادک
 ،دوب هدش هدیمد حور هچب نیا رد رگا و

و ردام رگا زاب و .تسلاط رانید دد و ائید
ره نیب ،دندوب راکنیا ی دصتم و د ره بیبط
ماجنپ دیاب اهنآ زا کیره و دوشی م تمسق و د
دنز اد رپد لاط لاقثم

مه تقّء و تسا هفطن زونه هچب نیا رگا و
هتفرگ ار هفطن نیا هزات محر و تسا هدشن
لاقثم هد دیاب مادک ره ردام و بیبط ،تسا
دنز اد رپد ی عرش ی لاط

هکلب ،در کذل مع رد ترشابه بیبط رگا و
ی یاود و صرق بیبط و تفر بیبط شپن ز
،دنک نینج طقس و دروخن ز نیا مکنیا ات داد
هکلب تسینل مع رشابه بیبط تروص نیا رد
زا رشابه نوچ اجنیا رد و ؛تسا هدوب بسد
نز دوش هدهع رپد هید مامت ،تسا یوقا بسد
ی م باسد هچب نیا لتاقن ز و دریگی م قلعت
ره رد نینج طقس ،ریدقتل کی لع .دوش
نیمه هبت تروص ره رد و تسا مارح تروص
دریگی م قلعتن آ ربهید ،دش رکذ هک ی تیفیک
ابش زیمآ و تعماجمل و غشم ی درم رگا ی تح
هب ،دناسرتب ار وای صخش و دشاب دوش لایع
رد ی نم و در ادربل معن آ زا تسد هکی روط
،دوش هتخیر ج راخرد و دوشن هتخیر ن ز محر
هد دیاب ی نعید ؛دریگی م قلعت و ا هبهید رانید هد
1. دهدب ی عرش ی لاط لاقثم

اهناملسم و دوب نینج ماکدا ،ماکدا نیا
زا تسد و دنک تاعارم ار تاهج نیا دیاب
نوناق رگا اناچا و ،دنرادنرب دوشنید و ماسا
تسد اهنآ ،دوش عضو ماسا نوناق هیلع ی یاه
سوه و یوه ساسار بو دنرادنرب دوشنید زا
رد هک دنکن همرتم س فنل تق ،هرامأ س فن
:میراد دیجم ن آرق

اَذِلْخُ مَّهَجْهُ هُوَ اَزْ جَفِ اَلْمَعْتَمِ اَنْمُوْمٌ لُتَقِيْ نَمَوْ
،دنکب همرتم س فنل تق هک ی سک»²؛ (هیهیف

1. ۳۲ ص ،هیاکن فلأس هب دوش عوجر

2. ۹۳ هیا (۴) عاسن هروس

ی مّنهج رد دلّخم و تسا مّنهج وای ازج
«!دنام

نینج طقس هب ار دوزن زیدرم رگا و
رّجنم ولو دنک ت عاطا دیابن ز، دنک روبجم
ی صخشه کنیا لثم؛ دوشب عازنو و قلاط هب
ن آ اجنیا رد هک، دنکل تقه هب روبجم ار یرگید
ولو دنک ت عاطا صخشنیا زایابن صخش
قلاط هب رّجنم ای دوشب هچره هب رّجنم هکنیا
دوشب عازنو

و اگر خود مرد به شکم زن مُشت یا لگد
بزند و او سقط جنین کند، اینجا مرد قاتل است
و دیه به همین نَهجی که ذکر شد، بر عهده
مرد تعلق می‌گیرد [و باید به سایر ورّاث بچه
بپردازد]. این احکام برای جنین است.

ن آ ماکدا و ناملمس حیرشت و هلثم ت مرد

هک تسا نیا ماسا ماکدا زارگیدی کی اما
ندب. دنک هلثم ار ناملمس هدرم دناوتی مذناسنا
،دوب ناملمس و تفر ایند راد زاهکی سک
و دننک ن فک و دنده بل سغ دیاب و تسا مرتحم
دنزاسب دراو ن آ هب ی تحارج رگا و ؛دننک ن فد
مارح ماسا نید رد، دننک حیرشت ای دنربید ای
دریگی مقلعت هید ن آ رب و تسا

نز ای ناملمس درم حیرشت هب هکی اهید
و نز نید اجنیا رد - دریگی مقلعت ناملمس
کیل ماک هید م هدی - دنکی مذت وافت درم
رانید رازه، هدنز درم هید و ؛تسا هدنز درم
هید. راده کس یلاط لاقثم رازه ینعید، دوب
هب، دننک ادجار وارسو دشاب هدرم هکی سک
هدننک ادج صخشن آ، رسندرک ادج درّجم
،تسا هدش تیصعم بکترم هکنیا رب هولاع
یلاط لاقثم صد ینعید؛ دهدب رانید صد دیاب
فصد دیاب دربیدار و اتسد کی رگا. راده کس
ودرگا؛ لاقثم هاجنپ ینعید، دهدب ار رادقم نیا
کی رگا؛ لاقثم هاجنپ اتود دربیدار شتسد

ار شیاپ ود رگا ؛ل اقمه هاجنپ درُبد ار شیاپ
ار وا مشچ کی رگا ؛ل اقمه هاجنپ اتود درُبد
ار وا مشچ ود رگا ؛ل اقمه هاجنپ دروایدرد
ار وا شوگ کی رگا ؛ل اقمه صد دروایدرد
... نینچمه و ؛ل اقمه صد دنکی حارج

هب ؛دهدب ار هدنز درم هُید م هُدی دیاب سپ
می قلعتی ا هُچب هب هکی ا هید نامه هُزادنا
ل ماکنینج] و دوب رد ام مکش رد هکی تفرگ
؛دوب هدشد هیدم و ارد حور [ی لو دوب هدش
و ،دوشی تمسق اضعا نید ،هدرُم رد اهنتم
،تسا دراو «تاید» باتکرد هکی روطن امه
نیا ی لو .دندراد ی صاخ هُید اضعا زامادکره
ص خشنیا هُثرو و ناگدنامزاب هبرگید ار هید
حل اصم رد دیاب هکلب ،دندهی مذ هدش حیرشت
؛درک فرصرُبد هوجو رد و اهن املسم روما
،نادنمتسم یریگتسد ،نیکاسم ماعطا دننام
هُید اب هید نیا قرف سپ .اهنیا لاثما و ماتیا
نآ کرتام مکد ،نینج هُید هکی تسا نیا نینج
.دریگی م قلعتن نینج هُثرو هب و دراد ار نینج
و دنشکی م ار وا و تسا هدنز هکی صخش لثم
نیمه ربم ه نینج هُید ،ددریگی م هید مد ایلوا
می مل و تقم ص خشنیا هُثرو هب و تسا ساسا
وا کرتام هکی دراد ار ی لاوما مکد و دسر
؛ددرگ تمسق هُثرو نید دیاب و دوشی م باسد
نیا ل تقرد ی دست هکی ناسکن آ زا ریغ هتبلأ
هدرُم ص خشی اضعا عطق هُید اما .دندراد نینج
رد ی نعید ،رُبد هوجو رد ار وا هکی تسا نآ
هیبسید روما رد و تاربم ،تاریخی اهراک
هکی اهدرُم ص خشنیا هُثرو هب و دننک فرص
دناه درک اضعا عطق و دناه درک حیرشت ار وا
1. دسری مذ

نیمه رب و تسا مارح حیرشت نیاربان
؛دریگی م قلعتن آ هب هید ،دش رکذ هکی ساسا

دنتسین مرتحم هک ی دارفا ندب حیرشت ن کیلو،
 نیکرشم دننام دناملسا زا ج راخ ی نعید
 و دوهید، نیبسان، اهتسرپتد، ماهی یادوب
 ی مذقلعتا هذآ بهید و درادنل اکشا، طیراصن
 رد دارفا یارب هک ییاج رد نیاربانبد. دریگ
 ی مذ، دننک حیرشت ار ی ندبتسا مزلا مّعتل احد
 به دیاب و درک حیرشت ار ناملمس ندب ناوتد
 1. دومذ افتکاناملسم ریغ یاهن دب حیرشت

مکادیاضما تروصرد نیناوقه به دهعت موزا

ملاس نیناوقه اب تفلآخم مدعو عرش

به هک ی تافداصت نیاردا ناسنا فیلکت اما
 ؟تسیچ دوشی م ادیپاهن یشام دروخر بهطساو
 و ییامنهار یارب هک ییاهن وناق نیا :لاوا
 یاضما و هزاجا بهرگا، تساهدش عضوی گدننار
 و تسارجا لباق شاهمه، دشاب عرش مکاد
 نیا. دوشی م عارجلامزلا و لّجسم دصرد دص
 دیاب هک تساهدش لعج مدرمن اجظفدی ارب نیناوقه
 دننکذ تیاعر مدرم رگا و درک تیاعر ار اهذآ
 لآثم؛ دنروآی مرد فالتض رعم رد ار ناشدوخ
 به شدرگ دیابند، درک روبع زمرق غارچ زا دیابند
 .تفر عونم روبع رد دیابند، تشاد پچت مسد

اجذآ رد هک ی نیناوقه به طقف دیابند ناسنا :اینآذ

یضعب هک مینیبی م نوچ؛ دنک افتکان تساهدش لعج
 به تبسذ عرش رظنه طقت زا به چذآ اب نیناوقه نیا زا
 لآثم. دراد تفلآخم، تساهدیسر تیانج صخشد
 نداد اب، تسین دلب بوخ ار ی گدننار هک ی صخشد
 همانیهاوگ و تساهتفرگ همانیهاوگ هوشر
 م ه ی رگید صخشد؛ تسوا تسد رد هدش اضما
 ی لو تسالماک داتسا ی گدننار رد هک تسه
 نابایخ رد رقدود نیا. تساهتفرگند همانیهاوگ
 هانگ و ریصقت دصرد دص و دنکی م دروخر به اب

1 قیهبلا قصورلا به دوشد عوجر هید لئاسم و ماکحازا علاطآ تهج
 ۳۲۹ - ۱۰۵ ص ۱۰۰ ج، هقیقشمذلا قعملا حرش ی ف

تسیند دلِب بوخار ی گدننار هک تسا ی صخش ن آ اب
 دراد تسد رد م ه ی بلاق و ی ا هوشر همانیهاوگ و
 اقا: «دیوگی م لّوا، دیای م ص یخشت رومأم ی تقو
 ن م»: «دیوگی م م ه و ا «؟تساجک و ت همانیهاوگ
 اب ر یصقت س پ»: «دیوگی م رومأم». مرادن همانیهاوگ
 دنکی م داملق مرجم ار و ان یاربان ب «!تسوت

دیوگی م اجنیا رد م لاسا ن وناق اما
 ی سک ن آ مرجم س پ. تسا مارح ن داد هوشر
 هتفرگ همانیهاوگی عرش زو جم ن ودب هک تسا
 هتفرگ هکی ا همانیهاوگ نیا؛ تسا هداد هوشر و
 تسوا اب مانگ اذل، تسا ه دوبن اضمم تسا

دنکی م م کد ن وناق هک اجنیا رد س پ
 هدهع زا دیاب درادن همانیهاوگ هکی ا هدننار»
 هئسم، «دیایرب یرگید تراسخ
 ن آ دیاب م کلب؛ تسا س کعب د سرد دص
 هتفرگ همانیهاوگ هوشر ن داد اب هکی صخش
 دیایرب یرگید تراسخ هدهع زا، تسا

و اهن ابایخ نیا رد هکی ا دارفا ن یاربان ب
 لئسم نیا هب دیاب، دننکی م ی گدننار اهن ابایب
 ص صختم هک تسا نکم اسبه چ. دنشاب انشأ
 ی صخش ن درگ رب ار ر یصقت و دیایب اهنأ ن ف
 ،رما ن طب و عقاو رد هکی تلاحرد، درانگب
 هب دیاب لقا لا مکنیا ای؛ دشاب یرگید اب ر یصقت
 تمسق و د ره ن یب تراسخ، ن اشه میرج تبسند
 دوشب.

ی ناطذ تایانج رد هید ت خادر پ تیفیک

ن آ، ی ناطذ ی اهت یانج رد هک دش رکذ
 ایب تسا ه دش عقاو و ا رب تیانج هکی صخش
 هید و؛ دنرادن ص اصق ق د و ا مدّی لو و هثرو
 ،دریگی مذ قلعت ه دننکت یانج دوخ لام هب م ه
 دنزادرب هلقاء دیاب ار هید م کلب

زا تسا ترابع لّوا هجرد رد هلقاء
 یردپ ن اشبوخ و موق و ماحرا ی نعید؛ هبصد
 ،مؤد هلهو رد. ه دننکت یانج صخش
 ن آ، دشاب ه دوب م لاغ ه دننکت یانج هکی ترو سرد

تسا هدرک داز آ ار هدنکت تیانج نیا هکی یلاوم
 تنامض هکی صخش نآ ،مؤسد اُبترم رد
 هدرک ار ی ناج صخش نیا تیانج و هریرج
 احرم هس نیا رگا ،مراهچ اُلهو رد و .تسا
 زا دنتسناوتی مذاید دنتشادن دوجو ج راخ رد
 می قلعت هکی اید نآ و تمارغ مامت ددهع
 بئاذ اید ماسلا هیلع ماما دیاب ،دنیاید رب دریگ
 نیملسم لاملاتیید زا ار وا اُید اُمه ماما
 دنزادریپ

تیانج رد اعلقاء فرط زا اید تخادرپ طورش ی ناطخ

لام دُوخ رب اید هکی ناطخ تیانج رد
 بیتر تنیمه هبو دریگی مذقلعتی ناج صخش
 تخادرپ ،دنزادریپ نارگید دیاب ،دش رکذ هکی
 دراد طرش دنچ اید

ی دمء دیابن تیانج نیا هکی میتفگ لابق :لوا
 دشاب

زینک اید ملاغ هدنکت تیانج صخش :مؤد
 ی دمء تیانج رگا تروصد نیا رد نوچ .دشاب
 اید هیلعی نجم نآ هب ار زینک و ملاغ نآ دُوخ ،دشاب
 ی تروصد ،دشابن ی دمء رگا و ؛دنراپسی مش ثراو
 رتمک زینک و ملاغ نآ تمیق زا تمارغ تمیق هکی
 تمیق هب رگای لو ؛دنزادریپ ار نآ لاوم دیاب ،دشاب
 و ملاغ دُوخ ،اید ضوعهب دناوتی م دیسر اهنأ
 اید هیلعی نجم نآ هب دناهدرک تیانج هکی ار ی زینک
 فرصد دبء زینک و ملاغ نیا هاوخ ،دهدب مش ثراو
 1. دَلوْمُ اید ربدم هاوخ و دنشاب

لاوم هکی تسا ی زینک و ملاغ نآ «رَبْدُم»
 داز آ شندر مزا دعب ار اهنأ تسا هدرک تیصو
 هچب لاوم زا هکی تسا ی زینک نآ «دَلوْمُ» .دننک
 رگا لاح .تسا هچب بحاصو تسا هدروآ ی
 عقاو ی صخش رب ی ناطخ تیانج کی اهنیا

1. ۲۰۷ ص ۲۹ ج ،تعیشلا لئاسو

ی لاوم نآ و یردپی باهش یوخ و موق، دنزاسب
 ماسلا هیاء ماما و هریرجن ماضو هدنک دازآ
 نیا هکلب، دنیای مزرب هید و تمارغ هدهع زا
 ای؛ دریگی مقلعت اهنا دوخ به هید و تیانج
 اهنا تمیق زا مکنیا ای دنزادری م ار اهنا دوخ
 دندهی م.

هب تیانج نیا هک تسا نیا مّوس طرش: مّوس
ی تیانج نوچ؛ دشاب هدیسر هحّصوم تیانج الهرم
ی ماسقا دنکی م دراو رگید صخش ربی صخش هک
دراد:

ندب تسوپ طقف تیانج نیا هک تسا نکم
 ؛دشاب هدیسر ن تشوگ هب و دشاب هدنک ار وا
 یرادقم و دشاب هدیسر تشوگ هب تسا نکم
 تسا نکم؛ دشاب هتشادرب مه ار تشوگ زا
 هب زونه ی لو دشاب رتقیمع تیانج نیا هک
 تسوپ هک تسا نکم؛ دشاب هدیسر ن اوختسا
 یور هک ی گزاران تسوپ هب و درادرب ار رس
 نکم؛ دشاب هدیسر تسا هدش هدیشر رس زغم
 نآ و دسرب ن اوختسا هب تیانج نیا هک تسا
 هراپ تسا ن اوختسا یور هک ار ی گزاران هدرپ
 تسا نکم؛ دوش ن ایامن ن اوختسا دوخ و دنک
 ن اوختسا ندش هتسکش بجوم تیانج نیا هک
 هید ماسا عرش رد اهنیازا مادکره دوش
 1. تسا نیعم و صخش همه و دراد ی صاخ

هدهع رب هید نآ رد هک - ی ناطخ تیانج
 هلقاء دیاب هکلب، تسین ی ناچ صخش دوخ
 دح هب دیاب هک تسا ی تیانج نآ - دنزادریپ
 ن ایامن ن اوختسا ی نعید؛ دشاب هدیسر هحّصوم
 ن ایامن ن اوختسا مکنیا لثم، رتشیب و دشاب هدش
 تسد، دشاب هدش هتسکش ن اوختسا، دشاب هدش
 هدش ادجرسد، دشاب هدش عطقاپ، دشاب هدش عطق
 2. اهنیالاثما و دشاب هدش هتشکناسنا ای دشاب
 ،دشاب رتفیعض هحّصوم زا تیانج رگا اما

1. ۳۵۶ - ۲۸۳ ص ۲۹، ج، هعیثلا لئاسو هب دوش عوجر

2. ۳۹۶ ص ۲۹، ج، هعیثلا لئاسو

هکنیا ای و تسا هدرک هراپ ار تشوگ لاثم
 رب هید تروصن یا رد ،تسا هدیرد ار تسوپ
 هچرگ ؛تسا هدنکتیانج صخشد دوخ هدهع
 .تسا ی ناطخ تیانج نیا

ی تیانج نیا هک تسا نیا رگید طرش :مراهچ
 رارقا هب ،تسا هدر رسد هدنکتیانج صخشد زا هک
 رد تسا نکم نوچ ؛دشاب هدرشدن تباثش دوخ
 ی تیانج نینچ هک دنک رارقا و دیاب عرش همکم
 مامت دیابن یاربانب و تسا هدر رداصنم زا ی ناطخ
 هید و تمارغ هدهع زا هلقاء و هبصد و ماوقا
 .دشاب هتشادن م هی تعقاو هکنیا لعل و ،دنیابرب
 ریغ -تسا ررقم عرش رد هکی قرطن آ هب دیاب سپ
 ی ناج دوخ رارقا و دوش تباثا چراخرد -¹ رارقا زا
² .تسینذفان اجنیا رد

ص خشد دوخ هک تسا نیا رگید طرش :مجنپ
 ،تسا هدر عقاو و ا زا هکی تیانج ن آ زا دعب ی ناج
 هدرکن ی زیچ هب هخلصم و اهثرو ای هیلعی نجم اب
 تیانج زا ی ناطخ تیانج کی رگان یاربانب .دشاب
 قفاوت و اهثرو ای هیلعی نجم اب و دشر داصد هدرکن
 هلقاء دیابن رگید ،دندرک ح لصد رادقم ن لاف هب و درک
 ی رادقم نام هبش دوخ دیاب هکلب ؛دزادرپد ار هید
³ .دزادرپد ار هید ،تسا هدر ح لصد هک

تیانج نیا هک تسا نیا رگید طرش :مشش
 رگا سپ .دشاب هدرشدن عقاو ش دوش رب ی ناطخ
 لاثم ،دیرب ار دوش تسد و دزی دراک ا ناطخ صخشد
 تیانج نیا ،درک ادج ار دوش تسد اهبتشا ی باصق
 تسا هدر عقاو ش دوش رب نوچی لو ،تسا ی ناطخ
 .دنیای مندر رب هید و تمارغ هدهع زا هلقاء

ار تیانج نیا هک تسا نیا رگید طرش :متفه
 ی سدرگا لاثم .دشاب هتخاسن عقاو ن اوید و همیهد

¹ ار هید دیابش دوش و تسا ذفان ش دوش هیلع رب طقف ی ناج رارقا
 (ق قحم) .تسینذفان و ماوقا هدهع رب ی زیچ اما ؛دزادرپد
² ۳۹۸ و ۳۹۴ ص ۲۹ ج ،تعیشلا لئاسو
³ ۳۹۴ ص ۲۹ ج ،تعیشلا لئاسو

ار ش بسا و دراد ی بسا ای دراد ی رتشد، دراد ی غلا
 رب ار ی ناطخ تیانج کی دوری م و دنکی م اهر
 ،- دشکی م ار ی صخش لاثم - دزاسی م عقاو ی صخش
 هدهع رب ی ناطخ تیانج نیا هید تروص نیا رد
 هکتسا دراو ی صاخ تاروتسد هکلب؛ تسین هلقاع
 1. درک تیبعت تاروتسد ن آزا دیاب

تیانج دیابن هکتسا نیا رگید طرش: م تشه
 ی صخش رگا سپ. دشاب ی ناچ دیاب هکلب، دشاب ی لام
 هیش لاثم، تخاس عقاو ی رگید لام رد ار ی تیانج
 هبش نیشام، درک درخار و انیشام، تسکش ار و
 و دید همدص نیشام ن آ و دروخ ی رگید نیشام
 ی ناطخ تیانج هچرگ دراوم نیا همهرد، اهنیا لاثما
 دوخ هدهع رب، تسای لام تراسخن وچی لو، تسای
 تسای هدنکتیانج صخش

مامت رد تراسخن اربج و نامض بوجو ی لام ی اهت تراسخن ماسقا

دسری م ی سکن دبو ناچ هب هکی تیانج سپ
 و دمعه بش، دمعه تیانج: تسای مسقه هسد
 رد ی لو. دنکی م توافقتن اشماکحا هک، ی ناطخ
 ماند تیانجن اونعهب ار ی لام ی اهت تیانج، عرش
 ی م ماند ی لام تراسخن اونعهب هکلب، دنربی مذ
 تراسخن، دشاب دهاوخی م هچره للاح؛ دنرب
 دشاب ی ناطخ ای، دشاب دمعه بش ای، دشاب ی دمعه
 نیا هکی صخش دیاب دراوم نیا همهرد
 تراسخن هدهع زای تسای هدرار تراسخن
 ی صخش لاثم. دشاب ی ناطخ هکنیا ولو، دیایب رب
 شیاپ رایتخان و ددب باوخر د، تسای هدیباوخ
 دنکشی م ار ی رگید صخش هیش و دروخی م
 نیا رد؛ دنکشی م و دزیری م بآ هزوک هکنیا ای
 هدهع زای دیاب تسین و لام رگا تروص
 لثم تسای لثم رگا ی نعید، دیایب رب تراسخن
 دزادرب ار ش تمیق تسای میقرگا و، و

1 و 257 و 253 - 246 ص 29، ج، تعیثلا لئاسو هب دوشد عوجر
 276.

نودب و دنکی م تکردها ر رد ی سک رگا
 ن بابایخرد هکی سک هویم ای هیش ر اب ه بر ایخا
 ن آ و دنکی م درو خرب تسا تکردها لو غشم
 هب و ای هرو گنا ای دروخی م نیمز هب هیش
 نیارد ، دوری م نیبزا و دزیری م نیمزی ور
 ولو ، دیایب رب تراسخه دهعزا دیاب و اتروص
 نیب ی توافت اجنیا رد . دشاب ی ناطخ شراک نی
 دوجو ربیک مدآ و گرزب ، لفظ ، درم ، نز
 درادن .

ماکحا اما ، تسین فیلکت اههچب یارب
 ن سدهب هکی اههچبرگا لاثم . دراد دوجو ی عضو
 ای هلسود ههچب ولو ، تسا هدیسنم ه غولب
 ی سک لام رد ، رسپ هچ و رتخد هچ ، هلسده
 تراسخه دهعزا دیاب ، دنک دراوی تراسخ
 وایی لو ، دراد ی لام لفظ ن آ رگا ی نعید ؛ دیایب رب
 و ، دهدی م ار تراسخ لفظ ن آ دوخ لام زا
 ن سدهب هکی ماگنه ات دنکی م ربص درادن رگا
 هکی لام زالفظ دوخ دیاب تقون آ دسرب غولب
 نامز رد هکی تراسخ ن آ دهعزا ، دنکی م هیهت
 سپ . دیایب رب تسا هدر داص و از غولب ریغ
 هلقاء هب هکی اهید ن آ طور شد زای کین یاربانب
 و تراسخ ن آ هک تسا نی ، دریگی م قلعت
 ، ندب هب هکلب ، دشاب هشدن عقاو لام هب ، تیانج
 عقاو اهنیالاثما و ناوختسا ، تشوگ ، تسوپ
 دشاب هشد .

تافداصت فالتخم ماسقا ماکحا

رد هک دش رکذ هلسم نیانوماریپ
 ، دوشی م عقاو ن بابایب و رهش رد هکی تافداصت
 . دنادب ار دوخ مکد و دنک هظحلام دیاب ناسنا
 ی م درو خرب رگیدکی اب نیشام اتود هکی تقو
 ی م ریزار ی صخش ، نیشام کی هکنیا ای دننک
 دنچ تیانج نیان ، دوشی م عقاو ی تیانج و دریگ
 :تسا مسق

هذتسا ی لام تیانج ، تیانج تقوکی
 دراو همدص ی سک ندب هب ی نعید ؛ ی ناچ تیانج

دنوشی م بارخ اهنیشام طقف هکلب ،دوشی مذ
ی م ادیپ ریمعت هب جایتحا و دنوری م نیبزا و
هکی سک نآ دیاب طقف تروصد نیار د .دننک
دیایب رب تراسخ هدهع زاتسا رصقم

صخش و دزی رگید هب اناطخرگا اما
رانکی نیشام لاثم ؛دوبذ وال باقم ردی رگید
روبع اجنآ زار فذکی و دوب هتاسیا نابایخ
مه اجنیا رد ،دز نیشام نآ هب اهابتشا و درک
دیایب رب تراسخ هدهع زادیاب

نآی هقف مکد و ناواتی انعم

مارحن اوات» :دنیوگی م دیاهدینش هکنیا
انعم نیاب هب ناوات .تسیند اجنیا رد ،«تسا
رد وانذا و هزاجا اب ریغ زای لام هکتسا
نودب ار لام نآ ناسنا و تساناسنا تسد
و هیراع لثم ؛دنکی م فالت مانگ و ریصقت
ای هساک هیاسمه لزمن زامش لاثم .هعیدو
اجنیا رد ؛دیریگی م هیراع ناووع هباری شرف
دیو تسای ناما دیل نام نآ هب تبسن امش تسد
لام نیاظفد رد دیاب امش اذل ،تسیند هبصاغ
تسد هب هکی ماگنه ات دیشوکب هیراع
لام نآ ظفد رد رگا .دینادرگرب شبحاص
امش ریصقت و مانگ نودب نکیلو دیدیشوک
ار شرف لاثم ،دش دراو شرف نیاربی ررض
امش رایخا نودب و دیاهتشاذگ طایح رانک رد
ار شرف نیاب و داتفا هیاسمه لزمن زای گنس
یاجرد ار هساک و ناویل نیای ،درک خاروسد
،تسیند فالت ضرعم رد هک دیاهداد رارقیی بوخ
رد ؛تسکش ار فرظ نآ و دیرپی اهرگ و
تمارغ هدهع زاهکتسیند مزلا اجنیا
و دیاهدیشوک لام نآ ظفد رد نوچ ،دیایب رب
امش هب بستنم تساهدش عقاو هکی ررض نیاب
هکنیا ای .تسای ناما دیامش دیولو ،تسیند
ییباع ای و یسابل ،ی شرف امش شپی صخش
ظفد رد مه امش و تساهتشاذگ تاناما هبار
ی ناصقن امش رایخا نودب نکلو ،دیاهدیشوک نآ

ن تفرگ ن او ات اجنیا رد .تسا هدش دراو ن آ هب
تسا مارح

رگید ص خشل ام ی صخش هک ی یاجنآ اما
و وهس یور زا ای رایتخا و دمع یور زا ار
رارق فالت ضرعم رد اطخ یور زا و نایسن
هدهع زا دیاب اهتروص نیا مامت رد ،دهدب
1. دیاید رب تمارغ

رانک رد نیشام کی لاثم رگا ن یاربانب
دمع نودب رگید نیشام و تسا هداتسیا ن ابایخ
ضحم ی اطخ یور زا هکلب ،دمع هبش ای
ی م درو خرب نیشام ن آ هب و دزرلی م شتسد
و تسا ی بوخ نیشام ،نیشام هکنیا ای دنک
بیع کی هطساو هب ی لو ،تسا هدش م ه نیاعم
و دریگی مذمرت ،تسا هدرک ادیب آنا هک ی نف
و دنکی م درو خرب ی رانک نیشام هب نیشام نیا
نیا هک دزاسی م دراو و ا رب ار ی تراسخ
هو جولانم هجو چیه هب هدننز تراسخ ص خشد
هدهع زا دیابل احد نیع رد ی لو ؛تسینر صقم
مرتحم ،ص خشن آل ام نوچ .دیاید رب تمارغ
هب ص خشن نیا هیحان زا ی تراسخ و تسا هدوب
لامک هب و انعم مامت هب دیاب اذل ؛تسا هدیسر و ا
رد ار هچنآ و دیاید رب تراسخ هدهع زا انعم
ن آ هب ،دراد ریمعت هب جایتحا تداع و فرع
اطخ تروص رد اهنیاهمه .دزادرپ ص خشد
تسا

لیاسو تافداصت رد تراسخ تخادرپ ماکدا هیلقت

و ییامنهار رد هک ی نیناوق نیا دش ضرع
هلیسو هب نوچ ،دنکی م رکذ ی گذنار
اهنآ تیاعر و تسا نف نیا نیصصختم
هب ،تسا مدرم سوفذ و ناج ظفد بجوم
ی ارب و تسا ارجا لباق عرش مکادیاضما

1. ۹۴ - ۹۱ ص ۱۹، ج ۱، تعیثلا لئاسو هب دوش عوجر

ی‌لام تراسخ و فداصت و فالت بجوم هکنیا
ت‌عاطا نیناوقنیا زامهه دیاب، دوشن‌ی‌ناجو
هطقنزا و دش‌ی‌فداصتاً‌انایحارگا‌ی‌لو؛‌دندنک
هداد‌ص‌یخشت‌ی‌صاخ‌ص‌خشد‌رّصقم‌اهنآ‌رظن
نامهمه‌ملاس‌نوناق‌ایآ‌هک‌دید‌دیاب،‌دش
؟‌ه‌ذ‌ای‌دنادی‌م‌رّصقم‌ار‌ص‌خشد

هک‌ی‌نوناق‌رظنه‌طقن‌زان‌اسنا‌دش‌ضر‌عو
ی‌م‌ت‌رو‌صد‌نچ،‌دندنکی‌م‌ن‌ایید‌م‌درم‌ی‌ار‌ب‌اهنآ
رظن.‌دراد‌ت‌وافت‌ملاس‌اب‌هک‌دنک‌ضر‌ف‌دناوت
ن‌املسم‌و‌تسا‌رتق‌یم‌عو‌رتق‌یقد‌ی‌لیخ‌ملاس
،‌د‌ن‌راد‌ادخ‌هب‌هک‌ی‌نامیا‌و‌هدیقع‌ق‌بط‌دیاب‌اه
هک‌ی‌تیانج‌ن‌آ‌و‌تراسخ‌ۀ‌ده‌ع‌زا‌هک‌ی‌نامز‌ات
و‌دنوشن‌رود‌اجنآ‌زا،‌د‌ناه‌دماین‌رب‌د‌ناه‌دز
د‌ننک‌ی‌ضار‌ار‌ل‌باقم‌فرط

تسا‌ی‌یا‌جنآ،‌در‌اوم‌ن‌آ‌زا‌ی‌کی‌دش‌ضر‌عو
ن‌یا‌ن‌کیلو‌دراد‌همانی‌هاوگ‌ی‌صخش‌هک
ل‌م‌عو‌کاردا‌و‌مهف‌هب‌دنتسم‌ش‌همانی‌هاوگ
همانی‌هاوگ‌و‌هداد‌ی‌اهوش‌هک‌لب،‌تسا‌هدوب‌ن‌وا
هدوب‌داتسا‌ی‌گدنار‌رد‌و‌تسا‌هتفرگ‌ی‌ا
ی‌داتسا‌ل‌امک‌ی‌گدنار‌رد‌ی‌رگید‌اما؛‌تسا
رفذود‌ن‌یا.‌در‌ادن‌همانی‌هاوگ‌اقافتا‌ی‌لو‌دراد‌ار
و‌دندنکی‌م‌درو‌خ‌رب‌رگید‌کی‌اب‌تکر‌ح‌ر‌ثا‌رد
هک‌تسا‌ی‌سک‌ن‌آ‌ندرگ‌رب‌م‌ه‌ی‌عقاو‌ریصقت
ن‌کیلو؛‌تسا‌هدوب‌دل‌ی‌لو‌هتشاد‌همانی‌هاوگ
و‌رّصقم‌هکنیا‌ی‌ار‌ب‌دی‌آ‌ی‌م‌س‌یلپ‌هک‌ی‌تقو
دنیبی‌م‌هکنیا‌دّر‌جم‌هب،‌دنک‌ن‌یعم‌ار‌ش‌اه‌میر‌ج
ریصقت»؛‌دیوگی‌م‌در‌ادن‌همانی‌هاوگ‌ص‌خشد‌ن‌یا
هدوب‌ن‌وا‌اب‌ریصقت‌هک‌ی‌تلا‌ح‌رد‌«!‌ت‌سوت‌اب
هک‌ی‌صخش‌ن‌آ‌ت‌رو‌صد‌ن‌یا‌رد.‌تسا
،‌تسا‌هدوب‌ی‌عقاو‌رّصقم‌و‌دراد‌همانی‌هاوگ
ن‌آ‌ت‌ار‌سخ‌م‌امت‌ۀ‌ده‌ع‌زا‌دیاب‌ادخ‌و‌دوخ‌ن‌یید
رگید‌ص‌خشد‌ن‌آ‌ه‌چ‌رگ؛‌دی‌ایید‌رب‌رگید‌ص‌خشد
ی‌گدنار‌همانی‌هاوگ‌ن‌ود‌ب‌و‌هدرک‌ریصقت‌م‌ه
،‌م‌یتفگ‌هک‌ی‌ضر‌ف‌ن‌یا‌رد‌ن‌کیلو،‌تسا‌هدرک
همانی‌هاوگ‌هک‌تسا‌هدوب‌ی‌سک‌ن‌آ‌اب‌ریصقت
ت‌سا‌هتشاد

زای صخش هکتسا ییاج رد رگید دروم
 ی رگید صخش و دنک فالخت ییامنهار نوناق
 لاثم. دنزب واهب ادمع تسا هدرکن فالخت هک
 هکی سکن آ و دوش در دتمم طخ زای صخش
 واهک دنیبیم ی تقو دیایم لباقم فرط زای
 واهب ادمع نم» :دیوگی تسا هدرک فلاخ
 دادملق رصقم ار وای یامنهار نوناق و منزی
 رد «تسا هدرک زواج طخ زای نوچ، دنکی
 هکی سکن آ» :دیوگی ییامنهار نوناق اجنیا
 ی لو «تسا رصقم، تسا هدرک زواج طخ زای
 دصق اعقاو هکی سکن آ» :دیوگی ماسا نوناق
 هب دنکی م رارقا م هوش دوش و تسا هتشاد دم
 «تسا رصقم، «ماهذ ادمع نم» هکنیا
 هذ، دیایب ربت راسخ هدهع زای دیاب وای یاربانب
 صخش نیا

قیقد اهنیا هم زای هکی رگید بالطم
 ی تافداصت نیا بلاغرد هکتسا نیا، تسارت
 ؛تسا نیفرط اب ریصقت، دوشی معقاو هک
 ریصقت و تسا رتشیب یکی ریصقت اهتنم
 نیا دیاب تروص نیا رد رتمک ی رگید
 ریصقت نازیم باسد هبار تیانج ای تراسخ
 نیا اهنیا ی لو ؛درک تمسق ودر هرب، نیفرط
 رذنکی، دوش داوم نآ قبط و دنکی مذار راک
 هدهع ربار اهامیرج هم و دننادی م رصقم ار
 دنراپسی م وای

ت عرس دیابن هکتسا ههن وناق نیا رد لاثم
 رتمولیک هاجنپ زای اهن ابایخ رد ی روتوم هلیسو
 ،تسا نوناق کینیا ؛دشاب رتشیب ت عاس رد
 رد نذر رود هکتسا نیا رگید نوناق و
 .تسا عونم دراد دتمم طخ هکی یاهن ابایخ
 زای م هوش ت عرس و دنکی م تکر درذنکی للاح
 داتشه ای داتفه لاثم، تسا رتشیب رتمولیک هاجنپ
 ی مروود وال باقم رد م هرگید صخش و، تسا
 نوناق اجنیا رد .دنکی م فداصت و دنز
 ت سا ی سکن آ اب ریصقت» :دیوگی ییامنهار

یور زان دز رود نوچ، تسا هدز رود هک
 نیا رد لاصا و «تسا فلاخ دتمم طخ
 هکی سک نآ هدهع رب ار ریصقت فداصت
 رارق تسا هدوب رتشیب ررقم رادقم زاش تعرسد
 دتمم طخ یور هکی صخش هکلب، دندهی مذ
 ود ره تراسخ هدهع زایاب تسا هدز رود
 ،دناه دوب رصقم ود ره هکی تلاخرد .دیایب رب
 هدرکی م تکرحدوخ هار رد هکی سک نآ م ه
 هکی سک نآ م ه و تسا هدوب دایب ش تعرسد و
 یور هکی صخش مرج اهنتم ؛تسا هدز رود
 نیا نوچ ،تسا رتشیب تسا هدز رود دتمم طخ
 ی دایب ات تسا طلاخ به رتکیدزنی لیز راک
 بت عرسد .

ریصقت و همیرج نازیم اجنیا رد تقون آ
 ی نعید ؛درک نیعم تقد لامک اب دیاب ار کیره
 یرگید تعرسد و صخشنیا ن دز رود تیفیک
 همهنید ار همیرج نآ و تفرگ رظن رد ار
 یور صخشنیا رگا لاثم .درک تمسق اهنیا
 صخشن آ تعرسد و تسا هدز رود دتمم طخ
 رتمولیک تصشد به رتمولیک هاجنپ زام هرگید
 ،ت عاسرد رتمولیک هدی نعید ،تسا هدوب هدیسر
 تروص نیا رد ؛تسا هتشاد تعرسد ی دایب
 هکی صخش» :دیوگی م صصختم رومأم نآ
 ربارب هُنْ ،تسا هدز رود دتمم طخ یور
 نآ «.ربارب کیرگید صخش و دراد همیرج
 ره هک ار یلام تراسخ و ی ناچ تراسخ تقو
 نید هُنْ و کیت بسن به دیاب ،دناه دید نیشام ود
 ود ره هک دید دیاب ی نعید ؛درک میسقت ود ره
 نیشام کید لاثم ،دناه دید تراسخ ردقچ نیشام
 ،ناموت رازه ود یرگید و ناموت رازه هدجه
 هک ،درک عمج مهاب ار ود ره دیاب دعبد
 نآ همیرج نازیم .دوشی م ناموت رازه تسید
 نازیم و تسا هدوب هُنْ ،تسا هدز رود هکی سک
 سپ ؛کیتسا هتشاد تعرسد هکی سک نآ مرج
 رازه تسید دیاب .هد دوشی م ود ره عومجم
 تمسق کید ؛درک تمسق هد تبسن به ار ناموت

هتشاد ت عرسه كه ت سا ي سكه ن آ هدهع به ن آ زا
 - ت سا ن اموترازه هدهه كه - مُهدهُن و ، ت سا
 . ت سا هدر رود كه ت سا ي سكه ن آ هدهع به
 اب ريصقت» : ديوكب دناوتي مذ رومأم نياربان
 صخش و ت سا هدر رود كه ت سا ي سكه ن آ
 هطساوبه م ه و ا نوچ «! ت سا دازا رگيد
 نيارگا و ت سا هدر كه فداصت ، دايز ت عرس
 ي لومعم ت عرس ن امه اب و تشادزار ت عرس
 . داتفاي مذ قافتا فداصت ن يا ، ت فرم

كه ي صخش ن آ رگا لاثم نيمه رد نينچم ه
 هدوب دصت عرس اب ، ت سا هدمآي م ت عرس اب
 يور ندر رود ل احرد م ه صخش ن يا و ت سا
 ت عرس مرُج اجنيا رد ، ت سا هدوب دتمم طخ
 نياربان . ت سا تصشت عرس زا رتشيد دص
 ي صخش ن آ هدهي م صيخشت و دياي م رومأم
 ن آ و ، دراد مرُج تشه لاثم ت سا هدر رود كه
 مرُج و د ت سا هدمآي م دصت عرس اب كه ي سكه
 و د نيد ار ماهميرج تبسند ياب تقون آ . دراد
 و درك تمسق ، راهچ و كي ي نعي ، تشه و
 به ار ي كي ؛ دنكي م تمسق چنپ ار تراسخ
 و ، هتشاد ت عرس كه دنراذكي م ي سكه ن آ هدهع
 هدر رود كه ي سكه ن آ هدهع به ار اتراهچ
 . ت سا

ار مرُج رادقم دياب ي فداصت ره رد سپ
 ؛ درك تمسق نيفرط رب و درك بهساحم لاماك
 ل تقبجوم كه دشاب ي مرُج دنكي مذ قرف لااح
 اي ، ن اوختسا ن تسكش بجوم اي ، دوش ي سكه
 به و لقع ن تفر تسد زا اي ، تشوگ ن دش هر اپ
 بجوم كه ي ابرض اي ، ن دش هناويد ي لك
 مكد ماسا نوناقر د اهنيا مامت ؛ دوش عامغا
 ، دسرب ي سكه ن دب به ي شارخ رگا ي تد ، دراد
 كه ي قيرط نيمه به به ن يا دياب و دراد به
 نيد اهنآ مرُج تلق و ت رثك به تبسند ، دش ركذ

و دما س یلپ رگا اما^۱. دوشد ظا ط ن یفرط
تسا هدرک ریصقت ص خشنیا هک داد ص یخشت
ارش دوش، ادخ و دوشنید م هر گید ص خشو
یضار ار ل باقم فرط دیاب، دنادی م رصقم
اقا» : دیوگب ای. دنکذافتکا مکن دن آ هب اهنتو دنک
زینار م دوش، فداصتنیا رد و مناملسم ن م
امش ریصقت هک تسا تسرد. منادی م رصقم
؛ ماهدوب رصقم مهن می لو، تسا هدوب رتشید
نیا رد هک مینیب و مینک باسد دیاب نیاربان
مهد ردقچ و دوشی م ن م مهد ردقچ تراسخ
زا، مهدب مرادن می لام ن م» : [دیوگب ای] «. بامش
و، رتهب هچ «متشنگ» : تفگ رگا «! رنکب ن م
. دیاب رب دهع زا دیاب تشنگ رگا

دنامهفب لاماک ل باقم فرط هب دیاب نینچم ه
تمیق ردقنیا تسا هدش عقاو هکی تراسخ : هک
تسا ن م مهدش ناموت راز ه راهچ لاثم و دراد
هچر ه» : دیوگب هکنیا هب ! رنکب رادقم نیا زا و
«! رنکب لامجا تسا هدش عقاو هک

ل ماک هید، میدرک تبصداً لابق هکنیا امک
رگا. تسا لاط رانید راز ه، ناملسم درم کی
هکی صخشن آ، دش عقاو ل تق کی ی فداصت رد
راز ه دیاب، می ناطخل تقرد ولو، تسا هدوب ل تق
راز ه دصید دودد رد ابیرقت هک لاط رانید
رد هک دش رکذ هتبلأ. دزادرپ هید، تسا ناموت
، دزادرپ بهلقا دیاب ار هید، ضحم می ناطخل تق
صخشن آ دیاب تسا هدوب دمعه بش رگا می لو
فداصتنیا رد و ؛ دزادرپ ش دوش بیج زا
دمعه بش ل تق ابلاغ، دوشی م عقاو هکی یاه
هدرک فداصت هکی سکن آ دوش رب هید و تسا
نیا رگا لاماد. بهلقا هب هب، دریگی م قلعت تسا
عقاو می لتق، فداصتنیا هطساو هب صخشن
: هک دنامهفب صخشن آ تارو هب دیاب، تخاس
راز ه دصید تمیق هب فداصتنیا رد ن م»

^۱ دوشد عوجر، م لاسا تعیرش رد هید نوما ریپ تاپاور زا علاط ت هج
۴۰۴ - ۱۸۹ ص ۲۹، ج، تعیشلا لئاسو هب

رگا بتسا لوغشم نم همد و مراکهدب ناموت
 رادقم ره هب لا و ،دیرنگب ،دیرنگی م نم زا
 ار هید همه مهرگا و ؛دیریگب دیرادل یامت هک
 دیابند لاثم «بتسا نم هدهع رب ،دیهاوخی م
 دوشد معقاوی لثق زورما رگا» :دیوگب
 راز هتسیب ای ،دنریگی م ناموتر از هه
 «!دهدی م ردقن لاف همیب ای ،دنریگی م ناموت
 تساهدش نیعم عرش رد هکی رادقم ن آ هکب
 ار هئسم دیاب و ؛دهدب دیاب و تسوا هدهع رب
 نم اقا» :دیوگب وا هب هکنیا هن ،دنامهفب لاماک
 و رنگب ام زا ،مهدی م ناموت راز هه
 هک دوشی م لاحشوخم ه وا «!هدب تیاضر
 تیاضر و تساهدما شتسد هب ناموتر از هه
 دیاب !تسا ل طاب و تسیند حیحص نیا .دهدی م
 فداصت نیا رد نم هکی رادقم ن آ» :دیوگب
 نم همد و تسالاط لاقثم راز هه ،ماه دود م رجم
 شلداعم هکی رادقم نیا زا ؛تساهدش لوغشم
 ای یرنگی م ،دوشی م ناموت راز هه دصیب
 تشنگ ،تشنگ نیا «م تشنگ» :تفگرگا «؟ هن
 بتسا حیحص

رب هکنیا هن «!رنگب» :دیوگب اعقاو نینچم
 زورما» و دنک ش لطم و دریگب تخس و
 و دنک حماسم یردق و دیوگب «ایب ادرف ،ورب
 و دیوگب و هب ار بلطم اعقاو ؛دنک تینا
 نیا رد .درنگب ی باجد و هدرپ چیه نودب
 و ارگا لا و تسا حیحص تشنگ نیا تروص
 هب روبجم هکنیا ات دهدب رارق هقیضم رد ار
 بتسیند حیحص ،دوشد تشنگ

تسار مشچ ،ی فداصت رثا رد دینک ضرر
 رانید دصنای ش اهید ؛دمآ رد ی صخش پچ ای
 .ناموتر از هه هاجنپ و دصی نعی¹ ،تسا ی عرش
 دزادرپ رتمک رگا ؛دزادرپ دیاب ار رادقم نیا
 .درادن هدیاف «!وشد ی ضار نم زا» :دیوگب و

۱. ۷۹ و ۷۸ ص ، ۴ ج ، هیقلا مرضی لانم

هې هچ ، دسرى م ندې هې هک ي پاهمخز
 هيد ، دسرذ ن اوختسا هې هچ و دسرې ن اوختسا
 و ت ن م : « ديوگې و ا هې ي سکرگا و دراد ي دايژ
 ادپي ي دوهېد ا ت م نکي م ه جلاعم ن ا ت سرامپير د ار
 ادپي ي دوهېد و ا هکنيا ولو . ت سين ي فاک ، « ي نک
 ش دپا ع م ه ي دايژ ن ا م و ت راز ه دص و دنکي م
 ه دش ع قاو ي تيانج ن وچ ؛ ت سوا ق د ، دوشي م
 ن ا م و ت راز ه ه اجنپ و دص ل ا ت م ش ا هيد و ت سا
 و ا ن ا ت سرامپي ج راخم م ا م ت و ت سا ه د و ب
 راز ه دص دپا ب ، دوشي م ن ا م و ت راز ه ه اجنپ
 . د ه د و ا هې ه فاضا ن ا م و ت

دياب ه شيمه ن ا سنا هک ت سا ي تار و ت سد ا هنيا
 و هيد ع و ضوم رد م لاسا و دنک ت ياعر
 ه جوت ي ليخ ش ماکدا ريا س دننام ، ص ا ص ق
 دراد .

تاناويد ن درک حورجم و ن تشک ماکدا

و دنزې ا ر ي رگيد ن اويد ن ا سنا رگا ي ت د
 ، دنک ا ض ع ل ا ا ص قا ن ا ر و ا ي ، دنک حورجم ا ي ، دشکې
 ه س ن اويد ن ا ؛ ت سا در او ش م ک د م لاسا عر ش د ر د
 م ح ل ل ا ل و ک ا م ه ک ن ي ا ي ت سا م ح ل ل ا ل و ک ا م ا ي : دراد ت ل ا د
 . ه ن ا ي ت سا ه ي ک ز ت ل باق ا ي م و د ت ر و ص ر د و ؛ ت سين
 ل ل ا د ن ا ش ت ش و گ ن د ر و خ ي ن ع ي م ح ل ل ا ل و ک ا م ت ا ن ا و ي د
 ا ه ن ي ا ن د ر و خ هک ر ت ش و د ن ف س و گ ، و ا گ ل ت م ؛ ت سا
 و ا گ ا ي د ن ف س و گ ا ي ر ت ش ي ص خ ش ر گ ا . ت سا ل ل ا د
 ه ت ش ک ي ق ي ر ط ه ب ت ق و ک ي ، ت ش ک ا ر ي ر گ ي د ص خ ش
 ن ا سنا و ت سا ه د ا ف ت سا ل باق ن اويد ن ا هک ت سا
 ي ن ع ي ، دنک ه د ا ف ت سا و ا ت س و پ و ت ش و گ ز ا د ن ا و ت ي م
 م ز ل ا ت ر و ص ن ي ا ر د ، ت سا ه د ر ک ي عر ش ح ب ذ ا ر ن ا
 ي ن ا و ي د ن ي ا ا ر ي ز ؛ د ي ا ي ب ر ب ن ا ت م ي ق ه د ه ع ز ا ت سين
 ر د ي ق ر ص ت ه چ ر گ ، ت سا ه ت ش ک ق ي ر ط ن ي ا هې هک ا ر
 . ت سا ه دش ن ج راخ ش ب ح ا ص ت ي ل ا م ز ا ي لو ، ه دش ن ا
 ن د و ب ه د ن ز ت م ي ق ن ي د ت و ا ف ت د ي ا ب ت ر و ص ن ي ا ر د ا ذ ل

هب ،دنیوگی م «شراً» ن آ هب هک ار ندش هتشک و
 ناموت رازه هد هدنز رتشد لاثم ؛دهدب شبحاص
 ،دزرای م ناموت رازه تشه هتشک رتشد و دزرای م
 و ندوب تلاد نید توافقت و درک تمیق دیاب
 ناموت رازه ود هک ار ی عرش حبز هب ندش هتشک
 ای واگی صخش رگا سپ .دهدب شبحاص هب ،تسا
 مزلا رگید ،تشکی عرش حبز هب ار ی سک دفسوگ
 ،دیاب ربن آ تمیق مامت تمارغ هدهع زا هک تسین
 نیا رد هکلب ؛دراد تیللم ناوید نیا هک اریز
 تمیق نید توافقت ی نعید ،دهدب شراً دیاب تروص
 .ناوید نیا هشد هتشک اب ناوید نیا هشد هتشک

،دندرکنی عرش حبز ار ناوید ن آ رگا اما
 زا ار ی رتشد ای ،دناهتشکی گنسد اب ار واگ لاثم
 ای ،تسا هداد ناج هردرد و دناهدرک ترپ هوک
 هشد هفخ و دناهتخادنا ب آ رد ار ی دفسوگ
 ،درادن تیللم رگید تروص نیا رد ؛تسا
 م ههتیم شورف و دیرخ و تسا هتیم نوچ
 دفسوگ نیا هبند و تشوگل کأ و تسا مارح
 صخشن آ دیاب تروص نیا رد .تسا مارحم
 هب ار ناوید نیا تمیق مامت هدنکتیانج
 .دزادریپ شبحاص

فالت ار ناوید هکی زور ن آ تمیق نینچم
 دفسوگ لاثم .تسا ی ناج هدهع رب تسا هدرک
 تمیق زورید و تسا هدرک فالت زورید ار
 ن لآ ی لو ،تسا هدوب ناموت دصناپ دفسوگ
 دیاب ی ناج صخش ،تسا هشد ناموت دصشش
 ن آ نوچ ؛دزادریپ ار ناموت دصناپ نامه
 دفسوگ نیا تمیق هب شاهمذ هکی ماگنه
 ار وا هک تسا هدوب ی نامز نامه ،دشل و غشم
 تمیق زورید رگا س کعب و .تسا هدرک فالت
 دصناپ لاماد و دوب ناموت دصشش دفسوگ نیا
 تمیق هک ار ناموت دصشش دیاب ،دش ناموت
 .دزادریپ تسا فالت نامز

لآثم هكلب، تشكذ ار ناويد نيا رگا اما
 ارش شوگاي، دشق لآچش تسد و دزي اهرض
 مه تروص نيا، ديرب ار شياپ اي، ديرب
 مات ار ناويد نيا نعي؛ تسا شرا تروص
 ار ناويد و، دنكي تميق ل ماكو واضعلا
 هدش دراو و اهد بيع نيا و تسا بويعم كه
 نيب تميق توافقت هاگذا؛ دنكي تميق مه تسا
 تسا هدنز تراسخ ددهع رب بيعم و حيحص
 رد نيا¹. دزادريد ناويد بحاص هب دياب كه
 دشاب محللال وكام ناويد كه دوبي تروص
 دننامي لو تسين محللال وكام ناويد رگا اما
 ؛ دنشابن هيكزت ل باق كه تسين مه كوخ و گس
 سجن كه تسا گرگو ل اغش، هابور دننام لآثم
 ي لو، تسين ل لاح مه ناشت شوگو و دنسین نيعلا
 دناوتي م ناسنا، دنكي عرش حبز ار اهنا رگا
 ي لو، تسين هتيم؛ دنك هداقتسا اهنا تسوپ زا
 هچرگ، تسا شورف و ديرخ ل باقش تسوپ
 ن آرد دناوتي م ناسنا تسين محللال وكام نوچ
 ل اكشا شورف و ديرخ ي لو، دناوخب زامد
 رد دناوتي م ناسنا و تسا زياد و درادن
 نيا رد. دنك لامعتسا ار ن آ و دنيشنبش تسوپ
 و ي عرش حبز هب ار ناويد ن آ رگا تروص
 اب ار ناويد ن آ رس ي نعي، تشكي عرش هيكزت
 كلم زا ناويد ن آ، ديرب هيكزت طيارش
 ديابن صخشد نيا و دوشي مند ج راخش بحاص
 نيب توافقت دياب هكلب، دزادريد ار ن آ تميق
 ن آ هدش هتشك و ناويد ن آ ندوب هدنز تميق
 هدنز كه ار ي هابور لآثم. دزادريد ار ناويد
 ، دنكي تميق ناموت هاجنپ هب و اري ار بتسا
 هدش هتشك ي عرش حبز هب كه ار ي هابور و
 ش توافقت؛ دنكي تميق ناموت ي سد هب تسا
 دزادريد دياب كه تسا ناموت تسيد

، تشكذ ي عرش حبز هب ار ناويد ن آ رگا و
 نيا رد؛ درم ل اغش اي هابور و دزي گنسد لآثم

¹ ۳۹۱ ص ۲۵، ج ۲، تعییشلا لئاسو

و دیرخل باق و تساهتیم و اهدرم تروص
دناوتی منده ار نا تسوپ، تسیند شورف
ار تیاند نیاهکی صخش نا مکلبد، دشورفب
ش تمیق تراسخده عزا دیابتسا هتخاسعقاو
نیاربار فالت هکی نامز نا تمیق؛ دیایدر
بتسا هتخاسدراو ناوید.

؛تسا روطنیمه مه اضعا مکد نینچمه
نا، تسکشن اوید یاپو دزی گنسرگا لاثم
یلاحردو، تملاسوی گدنزل احردار هابور
توافت، دننکی تمیق تساهتسکش شیاپ هک
تراسخ نیاهکتسا یسک نا هدهع رب تمیق
1. دزادرپدیاپ هکتسا هدرار

گسشورفو دیرختامردتائانتسا

رسرگا ینعید، دوبدهیکزتلباق ناویدرگا
و گسلثم، دوشی مندکاپزاب دنربدمه ار وا
تمیق لاصا و دنتسیند یکزتلباق اهنیاهک کوخ
اریرگید صخش گسی صخش رگا؛ دنرادند
دریگی منقلعتش اهمنده یزیچ چیه، تشک
تساماردمه کوخ و گسشورفو دیرخ
شورفو دیرخل باقمرد دناوتی مندناسنا و
و دنتسه نیعلاسجنوچ؛ دریگبلوپ اهنا
ماردو تحسد دریگب اهنا لباقمرد هکی لوپ
شورفو دیرخ هک گس راهچردرگم، تسا
ناشیرادهگن و تسا زیاج گس راهچ نیاه
درادنل اکشا

ندرک دیصی ار بار واهک دیصد گس: ل و ا
و دربی مشدوخ ابار و ادایصد و دننکی تمییرت
دوخ؛ دتسرفی، تساهداد واههکی میلعتن اقبط
نا و دوری مگس نیاه و دیوگی «الله مسب» دایصد
و دراد تمیق گس نیاه. دروآی م و دریگی ار دیصد
درادنل اکشا نا شورفو دیرخ

1 ص ۱۰، ج ۱، تقیسمدلا عملا حرش ی فیهیلا تصورلا هبدوش عوجر
۳۲۰.

ظفد یارب ناناپوچ هک هَگ گس :مّود
دنبی م ن اشدوخ اب ن ادنفسوگ

یاهن مرخ نایم رد هک ت عارز گس :مّوس
هکنیا ات دنراذگی م اهنیا لاثما و جنرب و وج و مدنگ
بارخار ت عارز نیا این مرخ نیا و دیاینی ناوید
دربذ و دنکذ

ناتسدغابی نابساپی یارب ؛ غاب گس :مراهچ
لَمَتْحُم و تَسا ییاههویم یاراد هک گرزب یاه
یگس ، دربب ار ماههویم هنباشد و دیاید دزد هک تَسا
زیاج م ه گس نیا شورف و دیرخ هک دنراذگی م
گس ، دیصد گس ؛ دش مسق راهچ سپ . تَسا
زای ضعب رد . غاب گس و هَگ گس ، ت عارز
و ، م هرد لهچ دیصد گس تمیق هک میراد تایاور
تمیق و ، م هرد تسیب غاب گس و هَگ گس تمیق
کی ی نعید¹ ، تَسا مدنگ زای زیفق کی ت عارز گس
عجار ریبعن نیا ارهاظی لو ؛ مدنگ زای صاخ هنامیپ
یاهم کد رد رگا و تَسا هدوب نامز نامه هب
ناشتمیق اهگس نیا ، فالتخم یاهن امز و فالتخم
رتشید هب ناسنا ، دش رتدایز ای و رتمک رادقم نیا زای
دنک هلماعم دناوتی م ه رادقم نیا زای رتمک ای

حالا اگر کسی به یکی از این سگها
جنایتی وارد ساخت، مثلاً سگ صید را زد و
کُشت، باید این سگ را قیمت کنند که چقدر
قیمت داشته است و آن شخص باید از عهده
گرامتش بر بیاید؛ یا اگر سگ گله و زراعت
و باغ را کشته باشد، آن را قیمت کنند و باید
از عهده همه قیمت [بر بیاید].²

دَمَحْمَلْ أَوْ دَمَحْمَلْ عِلْ صَمَّهَلْلا

1. ۲۲۷ ص ۲۹ ج ، تعیشلا لئاسو
2 ص ۱۰ ج ، تعیشمدلا تعمللا حرش ی فیهیبللا تضورلا هب دوش عوجر
۳۲۲.